

Marcin Salamaga

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

ROZPOZNANIE STRUKTUR BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH KRAJÓW UE Z WYKORZYSTANIEM WIELOWYMIAROWEJ ANALIZY STATYSTYCZNEJ

Streszczenie: Głównym celem artykułu jest porównanie struktury bezpośrednich inwestycji zagranicznych lokowanych przez kraje UE. Wykorzystując wielowymiarowe metody analizy danych, przeprowadzono grupowania państw członkowskich UE ze względu na podobieństwo struktury branżowej i przestrzennej bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Zastosowanie analizy korespondencji oraz wybranych hierarchicznych metod grupowania pozwoliło na wyodrębnienie grup krajów o podobnych profilach inwestycyjnych i podobnym stopniu konkurencyjności inwestycyjnej.

Słowa kluczowe: analiza korespondencji, metoda Warda, bezpośrednie inwestycje zagraniczne.

1. Wstęp

Nasilające się procesy globalizacyjne w zakresie wymiany towarów, usług, kapitału oraz technologii stwarzają możliwości szybszego rozwoju społeczno-gospodarczego uczestniczących w nich krajów. Umożliwiają to również bezpośrednie inwestycje zagraniczne, stanowiące formę lokowania środków finansowych, a także pracy, wiedzy technologicznej i organizacyjnej poza granicami kraju. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne wiążą się zwykle z nabywaniem udziałów w firmach kraju przyjmującego BIZ lub też polegają one na budowie nowych zakładów produkcyjnych czy usługowych. Jeszcze inną formą inwestycji zagranicznych jest fuzja, czyli dobrowolne połączenie się dwóch lub więcej firm. Powstające w ten sposób filie (*subsidiary*), oddziały (*branch*) bądź przedsiębiorstwa stowarzyszone (*associate*) poza zobowiązaniami finansowymi w stosunku do przedsiębiorstwa macierzystego, stają się również częścią struktury i kultury organizacyjnej firmy kraju inwestującego. Celem bezpośrednich inwestycji zagranicznych jest ostatecznie objęcie efek-

tywnej kontroli w zarządzaniu danym przedsięwzięciem [Krugman, Obstfeld 2007]. Wśród motywów podejmowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych wymienia się m.in. [Rynarzewski, Zielińska-Głębocka 2006]:

- pozyskanie nowych rynków zbytu,
- chłonność rynku,
- korzyści skali produkcji,
- dostęp do tańszej siły roboczej,
- redukcję ryzyka walutowego,
- sprzyjającą inwestycjom politykę handlową i podatkową kraju – beneficjenta BIZ,
- zaostrożenie konkurencji w branży inwestora.

Wśród korzyści, jakie dają BIZ krajowi przyjmującemu inwestycje, można wymienić: możliwość wzrostu produkcji, dostęp konsumentów do nowych produktów i usług, wsparcie rodzimych inwestycji, dostęp do nowoczesnych technologii i technik zarządzania, zwiększenie jakości i konkurencyjności wyrobów [Rynarzewski, Zielińska-Głębocka 2006].

Rosnące znaczenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kontekście procesów globalizacyjnych skłania do przeprowadzenia ich analizy porównawczej na poziomie międzynarodowym. Głównym celem artykułu jest porównanie krajów Unii Europejskiej pod względem struktury lokowanych przez nie inwestycji zagranicznych według różnych obszarów działalności gospodarczej i według geograficznych kierunków przeznaczenia inwestycji.

Wykorzystanie do tego celu analizy korespondencji oraz wybranych hierarchicznych metod grupowania umożliwiło wskazanie grup krajów UE o najbardziej charakterystycznych dla nich obszarach działalności inwestycyjnej i geograficznych kierunkach inwestycji zagranicznych. W obliczeniach wykorzystano dane z 2007 r. pochodzące z Eurostatu [<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>].

2. Struktura bezpośrednich inwestycji zagranicznych krajów UE

Całkowita wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych lokowanych przez kraje UE w 2007 r. wyniosła ok. 8463 mld euro¹. Struktura rodzajowa oraz przestrzenna bezpośrednich inwestycji zagranicznych wykazywała znaczące zróżnicowanie. Biorąc pod uwagę rodzajową strukturę inwestycji (por. tab. 1), można stwierdzić, że bezpośrednio inwestycje zagraniczne UE lokowano przede wszystkim w działalność związaną z pośrednictwem finansowym (46,51% wartości BIZ), a w dalszej kolejności w obsługę nieruchomości i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (18,5% wartości BIZ) oraz w przetwórstwo przemysłowe (16,09% wartości

---

¹ Na podstawie danych Eurostatu o stanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych [<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>].

BIZ). Udział bezpośrednich inwestycji zagranicznych krajów UE w pozostałych obszarach działalności inwestycyjnej na ogół nie przekracza 5% (z wyjątkiem transportu, gospodarki magazynowej i łączności, gdzie ten udział wynosi 5,1%).

Tabela 1. Struktura rodzajowa bezpośrednich inwestycji zagranicznych w krajach UE w 2007 r.

Oznaczenie zmiennej	Sekcja działalności gospodarczej	Udział BIZ (w %)
A1	rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	0,03
A2	górnictwo	3,40
A3	przetwórstwo przemysłowe	16,09
A4	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1,53
A5	budownictwo	0,40
A6	handel hurtowy i detaliczny	4,40
A7	hotele i restauracje	0,53
A8	transport, gospodarka magazynowa i łączność	5,13
A9	pośrednictwo finansowe	46,51
A10	obsługa nieruchomości, usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	18,50
A11	edukacja	0,87
A12	ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1,22
A13	działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Eurostatu.

Tabela 2. Struktura przestrzenna bezpośrednich inwestycji zagranicznych w krajach UE w 2007 r.

Oznaczenie zmiennej	Kierunek inwestycji zagranicznych	Udział BIZ (w %)
UE_N	północnoeuropejskie kraje UE	14,58
UE_W	zachodnioeuropejskie kraje UE	35,74
UE_S	południowoeuropejskie kraje UE	6,97
UE_NM	nowe kraje członkowskie UE	5,19
EU_O	kraje europejskie spoza UE	8,34
AFR_N	Afryka Północna	0,51
AFR_CS	Afryka Środkowa i Południowa	1,02
AM_N	Ameryka Północna	15,28
AM_C	Ameryka Środkowa	3,33
AM_S	Ameryka Południowa	2,96
AS_SE	Azja Południowo-Wschodnia	0,92
AS_E	Azja Wschodnia	2,93
AS_NME	Bliski i Środkowy Wschód	0,44
AS_O	pozostałe kraje Azji	0,87
OCE_AU	Oceania i Australia	0,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Eurostatu.

Analizując strukturę przestrzenną bezpośrednich inwestycji zagranicznych krajów członkowskich UE, wyodrębniono 15 regionów geograficznych – kierunków

przeznaczenia BIZ (por. tab. 2). Wyróżniając takie obszary, brano pod uwagę ich spójność o charakterze geopolitycznym oraz zbliżony (na ogół) poziom rozwoju społeczno-gospodarczego krajów, które je tworzą. Z tabeli 2 wynika, że głównym beneficjentem bezpośrednich inwestycji zagranicznych UE są same kraje członkowskie Unii Europejskiej (łącznie ok. 62% wartości BIZ).

Największym odbiorcą inwestycji zagranicznych UE są zachodnioeuropejskie kraje UE (35,74% wartości BIZ), a w dalszej kolejności kraje Ameryki Północnej (15,28% wartości BIZ). W nowych krajach członkowskich Unii Europejskiej, które wstępowały w jej struktury po 2003 roku, wartość BIZ zainwestowanych przez wszystkie państwa UE stanowiła ok. 5,19%. W żadnym z pozostałych pozaeuropejskich regionów udział inwestycji państw UE nie przekraczał 4%.

3. Procedura rozpoznawania profili inwestycyjnych krajów UE

Aby określić, które kraje UE charakteryzowały się podobnymi profilami inwestycyjnymi według rodzajowej i przestrzennej struktury inwestycji, zastosowano analizę korespondencji. O wyborze tej właśnie metody analizy danych zdecydowały jej szerokie możliwości badania współwystępowania obiektów (krajów UE) i cech (składników struktury inwestycji) oraz relacji zachodzących pomiędzy nimi [Greenacre 1993]. Ważną zaletą omawianej metody jest możliwość wizualizacji wyników poprzez rzutowanie punktów obrazujących kategorie cechy w układzie współrzędnych.

W celu wyodrębnienia powiązań pomiędzy kategoriami cech analizuje się położenie punktów ilustrujących kategorie zmiennych na wykresie. Uwzględnia się przy tym trzy aspekty lokalizacji punktów [Stanimir 2005]:

- położenie punktów względem centrum rzutowania,
- układ punktów względem innych punktów określających kategorie należące do tej samej cechy,
- układ punktów względem punktu opisującego kategorię innej cechy.

Punkt położony daleko od centrum rzutowania wskazuje, że wartości badanego profilu w istotny sposób różnią się od profilu średniego. Z kolei punkt leżący najbliżej centrum rzutowania wskazuje, iż kategoria przez niego prezentowana jest najbardziej zbliżona do profilu średniego. Punkty leżące w bliskim sąsiedztwie wskazują na istnienie powiązań pomiędzy kategoriami. W związku z tym wyodrębnione skupienia punktów reprezentujących kraje oraz bezpośrednie inwestycje zagraniczne w układzie rodzajowym lub przestrzennym pozwalają na określenie profili inwestycyjnych państw UE.

Wybierając przestrzeń rzutowania punktów, zwykle stosuje się tzw. test osypiska. Jego podstawą jest graficzne przedstawienie nierosnąco uporządkowanych wartości własnych macierzy $\mathbf{X}^T \mathbf{X}$ (macierz $\mathbf{X}$ zawiera standaryzowane różnice wszystkich kombinacji obiektów i wartości cech) w zależności od liczby wymiarów przestrzeni rzutowania punktów (numerów wartości własnej). Za wystarczającą prze-

strzeń rzutowania punktów należy uznać przestrzeń o liczbie wymiarów odpowiadającej numerowi wartości własnej, dla której następuje wyraźne zagięcie krzywej łączącej uporządkowane wartości własne [Stanimir 2005]. W przypadku, gdy wymagana przestrzeń rzutowania punktów ma więcej niż trzy wymiary, graficzne przedstawienie punktów jest w oczywisty sposób utrudnione. W takiej sytuacji znalezienie powiązań pomiędzy kategoriami cech jest możliwe przy zastosowaniu metod klasyfikacji, przy czym klasyfikowanymi obiektami są kategorie cech, a wartościami zmiennych – współrzędne rzutowanych punktów w przestrzeni k -wymiarowej. Wykorzystując na przykład metody analizy skupień, można wskazać grupy punktów leżących blisko siebie, a tym samym wyróżnić kategorie powiązane.

4. Profile inwestycyjne krajów UE w świetle wyników analizy korespondencji

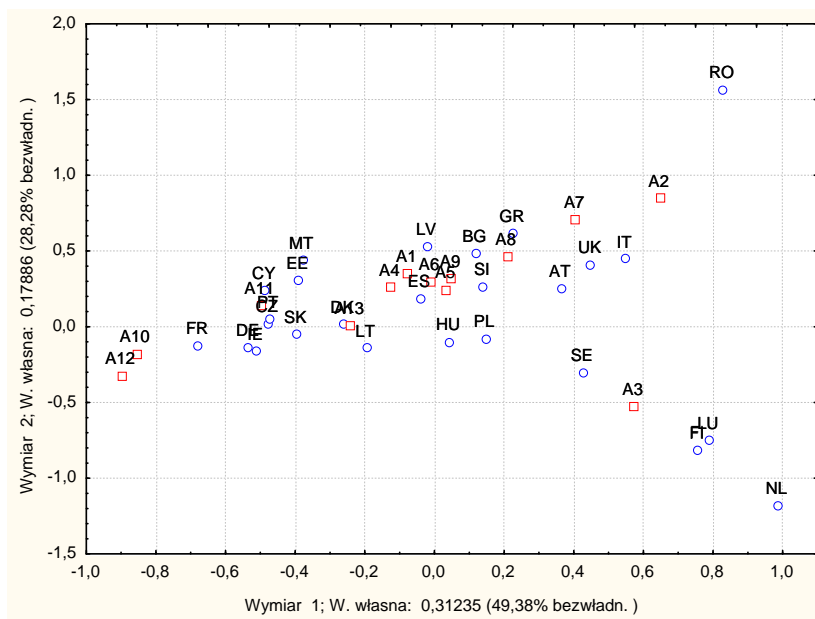
Identyfikując profile inwestycyjne krajów UE, posłużono się analizą korespondencji. W celu uzyskania większej przejrzystości w prezentacji wyników analizy, wyróżnionym składnikom struktury rodzajowej inwestycji zagranicznych, odnoszącym się do poszczególnych dziedzin działalności gospodarczej, nadano oznaczenia A1-A12 (por. tab. 1), natomiast nazwy kierunków przeznaczenia inwestycji państw UE oznaczono odpowiednimi skrótami literowymi (por. tab. 2). Z kolei dla krajów UE przyjęto oznaczenia literowe zgodne ze skrótami używanymi w nomenklaturze Eurostatu².

Podstawą prowadzonej analizy jest założenie, że wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych państw UE i odpowiadających im składników struktury pełni podobną funkcję jak częstość występowania obiektów i opisujących je cech w tabeli kontyngencji. Wydaje się, że takie założenie umożliwi trafne rozpoznanie współwystępowania kategorii cech. W szczególności pozwala to na zachowanie właściwych proporcji pomiędzy elementami struktury inwestycji danego kraju oraz proporcji w inwestycjach zagranicznych pomiędzy różnymi krajami.

Przed przystąpieniem do właściwej analizy korespondencji ustalono wymiar przestrzeni rzutowania punktów opisujących obiekty i cechy. Na podstawie wyników testu ospyska, można stwierdzić, że pierwsze dwa wymiary przestrzeni rzutowania punktów pozwalają na wyjaśnienie łącznie ok. 78% zmienności danych wejściowych, a kolejne wymiary przestrzeni rzutowania powodują stosunkowo nieduże przyrosty całkowitej bezwładności. Pełne wyjaśnienie zróżnicowania elementów w macierzy danych wejściowych jest możliwe w przestrzeni 12-wymiarowej, ponieważ przy takim wymiarze przestrzeni rzutowania punktów suma wartości własnych odpowiedniej macierzy $X^T X$ wynosi 1. Na rysunku 1 przedstawiono konfigurację punktów reprezentujących kraje UE oraz opisujące je cechy przedstawiające rodzajową strukturę BIZ według sekcji działalności gospodarczej.

---

² W analizie pominięta została Belgia ze względu na brak danych.

Rys. 1. Wykres konfiguracji punktów reprezentujących kraje UE i sekcje działalności gospodarczej
 Źródło: opracowanie własne.

Szczegółowa analiza rys. 1 pozwala stwierdzić, że badane kraje UE są najsilniej zróżnicowane przez rozmiary BIZ w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (A12). Natomiast najmniejsze zróżnicowanie państw UE można zaobserwować pod względem udziału bezpośrednich inwestycji zagranicznych w budownictwie (A5). Ponadto można stwierdzić, że najbardziej typową rodzajową strukturę bezpośrednich inwestycji zagranicznych mają Węgry, najbardziej zaś nietypową strukturę inwestycji zagranicznych ma Rumunia.

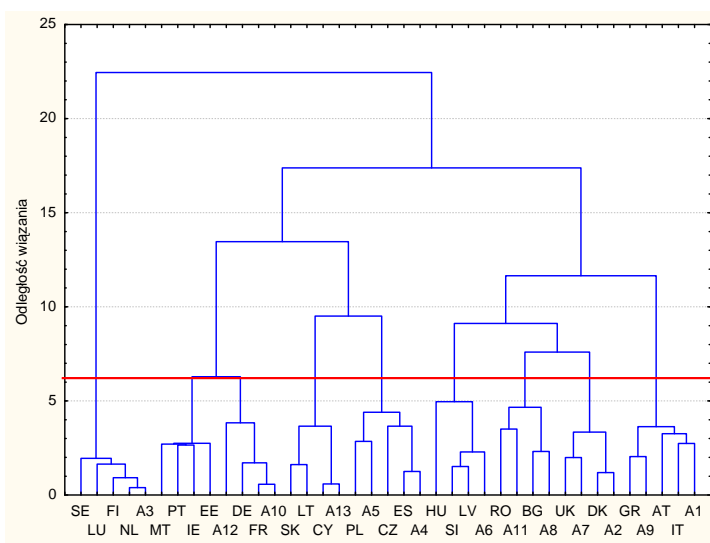
Analizując sąsiedztwo punktów oraz ich położenie względem centrum rzutowania na rys. 1, można wskazać profile inwestycyjne krajów UE z najbardziej charakterystycznymi dla nich grupami inwestycji według rodzajów prowadzonej działalności gospodarczej. Oto niektóre profile inwestycyjne państw UE zaobserwowane na rysunku 1:

- dla Francji najbardziej typowe są inwestycje zagraniczne lokowane w obsłudze nieruchomości, usługach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej;
- Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Irlandia, Litwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Słowacja lokują swoje bezpośrednie inwestycje zagraniczne głównie w działalność związaną z edukacją, usługową komunalną, społeczną, indywidualną i pozostałą;

- dla Austrii, Bułgarii, Grecji, Hiszpanii, Łotwy, Polski, Słowenii i Węgier charakterystyczne są bezpośrednie inwestycje zagraniczne lokowane w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie, sektorze energetycznym, budownictwie, handlu hurtowym i detalicznym, transporcie, gospodarce magazynowej, łączności i pośrednictwie finansowym;
- Wielka Brytania i Włochy lokują bezpośrednie inwestycje zagraniczne przeważnie w górnictwie i branży hotelarskiej;
- dla Finlandii, Holandii, Luksemburga i Szwecji najbardziej typowe są bezpośrednie inwestycje zagraniczne w przetwórstwie przemysłowym;
- dla Rumunii najbardziej charakterystyczne są bezpośrednie inwestycje zagraniczne lokowane w sektorze górniczym.

W celu uzyskania pełnego wyjaśnienia zróżnicowania elementów macierzy obserwacji przeprowadzono analizę korespondencji w przestrzeni 12-wymiarowej i na podstawie wartości współrzędnych punktów w takiej przestrzeni dokonano grupowania równocześnie obiektów (krajów) i cech (sekcji działalności gospodarczej) metodą Warda z odległością euklidesową. Wyniki tego grupowania przedstawiono na rys. 2.

Aby wyznaczyć optymalną liczbę skupień na dendrogramie z rys. 2, posłużono się kryterium pierwszego wyraźnego przyrostu odległości aglomeracyjnej [Sokolowski 1992]. Na podstawie tego kryterium przycięto dendrogram na wysokości wiązania 6,28, uzyskując osiem profili inwestycyjnych państw UE. Szczegółowy skład powstałych skupień zawiera tab. 3.

Rys. 2. Wyniki grupowania państw UE i sekcji działalności gospodarczej

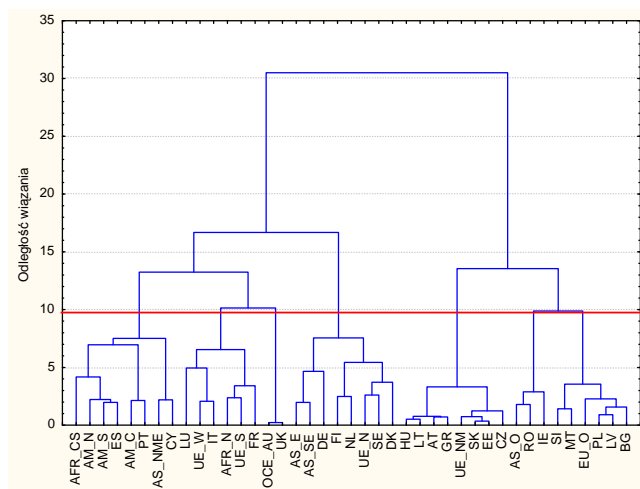
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3. Profile inwestycyjne państw UE ze względu na rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej

Nr grupy	Kraje UE	Obszar działalności inwestycyjnej
1	Szwecja, Luksemburg, Finlandia, Holandia	przetwórstwo przemysłowe
2	Malta, Portugalia, Irlandia, Estonia, Niemcy, Francja	obsługa nieruchomości, ochrona zdrowia i pomoc społeczna
3	Słowacja, Litwa, Cypr	działalność usługowa komunalna, społeczna, indywidualna i pozostała
4	Polska, Czechy, Hiszpania	budownictwo, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę
5	Węgry, Słowenia, Łotwa	handel hurtowy, detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli
6	Rumunia, Bułgaria	transport, gospodarka magazynowa, łączność, edukacja
7	Wielka Brytania, Dania	górnictwo, hotele i restauracje
8	Grecja, Austria, Włochy	rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo, pośrednictwo finansowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Eurostatu.

W analogiczny sposób wykorzystano analizę korespondencji do wyodrębnienia profili inwestycyjnych krajów UE podobnych pod względem geograficznych kierunków przeznaczenia inwestycji.

Rys. 3. Wyniki grupowania państw UE i kierunków przeznaczenia BIZ

Źródło: opracowanie własne.

Współrzędne punktów reprezentujących kraje UE i kierunki inwestycji uzyskane na podstawie analizy korespondencji posłużyły do grupowania obiektów i cech metodą Warda z odległością euklidesową. Wyniki tego grupowania przedstawiono na rys. 3.

Dendrogram (rys. 3) przycięto na wysokości wiązania 9,8, ponownie stosując kryterium pierwszego wyraźnego przyrostu odległości aglomeracyjnej. Uzyskano w ten sposób sześć profili inwestycyjnych państw UE, których opis przedstawiono poniżej.

1. Najbardziej charakterystycznymi kierunkami przeznaczenia bezpośrednich inwestycji zagranicznych dla Hiszpanii, Portugalii i Cypru jest Afryka Środkowa i Południowa, Ameryka Północna, Południowa i Środkowa oraz Bliski i Środkowy Wschód.

2. Luksemburg, Włochy i Francja lokują swoje bezpośrednie inwestycje zagraniczne w zachodnioeuropejskich i południowoeuropejskich krajach UE oraz w Afryce Północnej.

3. Wielką Brytanię wyróżniają inwestycje zagraniczne lokowane w Australii i Oceanii.

4. Dla Niemiec, Finlandii, Holandii, Szwecji i Danii charakterystyczne jest lokowanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Azji Wschodniej, Azji Południowo-Wschodniej oraz w północnoeuropejskich krajach UE.

5. Węgry, Łotwa, Austria, Grecja, Estonia, Słowacja i Czechy inwestują głównie w nowych krajach członkowskich UE.

6. Rumunia, Irlandia, Słowenia, Malta, Polska, Łotwa i Bułgaria lokują bezpośrednie inwestycje zagraniczne głównie w pozostałych krajach Europy i Azji.

Aby zbadać, czy istnieje zależność pomiędzy rzeczową i przestrzenną strukturą inwestycji krajów UE, oceniono podobieństwo wyników grupowań państw UE na podstawie wyróżnionych profili inwestycyjnych na rysunkach 2 i 3. Wykorzystano do tego celu zmodyfikowany przez L. Huberta i P. Arabie wskaźnik Randa [Arabie, Hubert 1985]. Im wartość skorygowanego wskaźnika Randa jest bliższa jedności, tym wyższe podobieństwo wyników grupowań obiektów. Natomiast wartości wskaźnika bliższe 0 świadczą o braku podobieństwa wyników grupowań (teoretycznie możliwe są również ujemne wartości skorygowanego wskaźnika Randa). Otrzymana wartość wskaźnika równa 0,044 świadczy o tym, że państwa UE, które lokują bezpośrednie inwestycje zagraniczne w podobnych sekcjach działalności gospodarczej na ogół mają rozbieżne geograficzne kierunki przeznaczenia inwestycji zagranicznych.

5. Podsumowanie

Przedstawione wyniki pozwalają stwierdzić, że nowe kraje członkowskie UE tworzą na ogół odmienne profile inwestycyjne od pozostałych krajów Unii. Dotyczy to zarówno struktury rzeczowej, jak i przestrzennej bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Najbardziej typowymi obszarami działalności gospodarczej, w które nowe państwa członkowskie UE lokują BIZ, są m.in.: handel hurtowy, detaliczny, działalność usługowa komunalna, społeczna, budownictwo, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, transport, gospodarka magazynowa. Tymczasem „stare” kraje członkowskie UE lokują swoje BIZ głównie w pośrednictwo finan-

sowe, przetwórstwo przemysłowe, rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, górnictwo, hotelarstwo i gastronomię. Dla większości nowych krajów członkowskich UE najbardziej charakterystycznym kierunkiem przeznaczenia BIZ są one same, a także kraje Europy znajdujące się poza UE (głównie Europa Środkowo-Wschodnia i Europa Wschodnia). Tymczasem typowymi beneficjentami inwestycji zagranicznych „starych” krajów członkowskich UE są przeważnie kraje Europy Zachodniej, Europy Północnej, Europy Południowej, Azji, obu Ameryk czy Afryki.

Można również stwierdzić, że analiza korespondencji okazała się użyteczną metodą w identyfikacji powiązań pomiędzy krajami UE i strukturą ich bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Literatura

- Arabie P., Hubert L., *Comparing Partitions*, „Journal of Classification” 1985, 2, s. 193-218.
Greenacre M., *Correspondence Analysis in Practice*, Academic Press, London 1993.
Krugman P.R., Obstfeld M., *Ekonomia międzynarodowa. Teoria i polityka*, t. 1, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
Rynarzewski T., Zielińska-Głębocka A., *Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Teoria wymiany i polityki handlu międzynarodowego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.
Sokołowski A., *Empiryczne testy istotności w taksonomii*, Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Monografie nr 108, Kraków 1992.
Stanimir A., *Analiza korespondencji jako narzędzie do badania zjawisk ekonomicznych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2005.

Źródło internetowe

- http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/balance_of_payments/data/database.
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

RECOGNITION OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT STRUCTURES IN EU COUNTRIES WITH APPLICATION OF MULTIVARIATE STATISTICAL ANALYSIS

Summary: The main purpose of the article is the comparison of the foreign direct investment structure in the EU countries. In the study its author proposes the application of the multivariate statistical methods to find clusters of countries so that observations in the same cluster have similar geographical structure or similar FDI structure by type of activity. An application of correspondence analysis lets create profiles of countries so that observations in the same group have similar investment competitiveness.